

Instrukcja

dotycząca organizacji Szkolnych
Wyborów Przewodniczącego
Rady Samorządu Uczniowskiego
I LO im. St. Dubois w Koszalinie

Spis treści:

Rozdział I – Czynności Rady Samorządu Uczniowskiego i jej poszczególnych organów przed dniem głosowania

Rozdział II – Dzień głosowania

Rozdział III – Po wyborach

Wstęp

Od Autorów

W niniejszej publikacji prezentujemy kompleksowo opracowaną interpretację poszczególnych przepisów Regulaminu Samorządu Uczniowskiego I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Dubois w Koszalinie z 11 października 2018 roku dotyczących organizacji Szkolnych Wyborów Przewodniczącego Rady Samorządu Uczniowskiego i okresu do czasu przejścia funkcji przez wybranego w nich przewodniczącego.

„Instrukcja dotycząca organizacji Szkolnych Wyborów Przewodniczącego RSU I LO im. St. Dubois w Koszalinie” nie jest dokumentem wiążącym – jest ona jedynie zbiorem wskazówek, rad i sugestii nierzadko wynikających wprost z zapisów prawa szkolnego. Intencją jej opracowania jest pomoc w organizacji transparentnych, uczciwych i godnych wyborów na Przewodniczącego Rady Samorządu Uczniowskiego – najbardziej demokratycznego urzędu w I LO.

Wybory to najlepsza szkoła demokracji. Autorzy tej publikacji – będący także twórcami regulaminu, wg którego odbywa się ordynacja tu opisana – wyrażają nadzieję, że członkom komisji wyborczej, władzom samorządu uczniowskiego i wszystkim uczniom zawsze przyświecają idee demokratyczne i proobywatelskie.

Jesteśmy pewni, że publikacja pomoże lepiej zrozumieć na pozór wydające się skomplikowane przepisy szkolnej legislacji.

Życzymy przyjemnej lektury!

Sara Broniszewska

*Wiceprzewodnicząca RSU (2018),
Przewodnicząca Szkolnej Komisji Wyborczej (2018).*

Dawid Jasiewicz

*Przewodniczący Rady Samorządu Uczniowskiego (2017-2018),
Wiceprzewodniczący Rady Samorządu Uczniowskiego (2016).*

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Rozdział I

Wprowadzenie

Szkolne Wybory Przewodniczącego, których zasady organizacji opisane są w rozdziale 5 (art. 15 – 30), są najważniejszym głosowaniem dla społeczności uczniowskiej I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Dubois w Koszalinie. To w ich wyniku wybierany jest przedstawiciel ogółu uczniów z najsilniejszym mandatem społecznym – wynikającym z ogólnoszkolnego wyboru.

Ważne jest, aby dołożyć wszelkich starań, by wspomniane wybory na każdym etapie nie budziły jakichkolwiek zastrzeżeń. Transparentność, przejrzystość, a także poprawna komunikacja społeczna to czynniki wpływające na zminimalizowanie potencjalnych wątpliwości.

W tej części publikacji dowiesz się o wszystkich aspektach przewidzianych w Regulaminie SU, które Szkolna Komisja Wyborcza powinna spełnić przed dniem głosowania w Szkolnych Wyborach Przewodniczącego.

Obwieszczenie Przewodniczącego RSU w sprawie wyznaczenia terminu Szkolnych Wyborów Przewodniczącego

Cały proces związany z organizacją Szkolnych Wyborów Przewodniczącego rozpoczyna Obwieszczenie ustępującego Przewodniczącego RSU. To w nim przewodniczący wyznacza termin wyborów, a w konsekwencji tego – dni, w których upływają terminy wykonania czynności wyborczych.

Podstawę prawną do wydania przez Przewodniczącego RSU takiego obwieszczenia stanowi **art. 18 ust. 4 Regulaminu SU**:

„Wybory na Przewodniczącego Samorządu Uczniowskiego zarządza ustępujący Przewodniczący w dniu zajęć lekcyjnych pomiędzy 2 a 20 listopada, o czym informuje członków Rady Samorządu Uczniowskiego, a także za pomocą stosownego obwieszczenia i komunikatu na stronie internetowej I LO nie później niż do 14 października”.

Przy analizie tego przepisu należy zwrócić uwagę na kilka aspektów:

- ▶ **Do 14 października** opinia publiczna – uczniowie I LO – muszą mieć możliwość zapoznania się z terminem Szkolnych Wyborów Przewodniczącego. Warto proponowany termin omówić jeszcze przed rozpoczęciem roku szkolnego, w którym mają odbyć się wybory, z Dyrekcją – dobrym rozwiązaniem jest, by termin wyborów znalazł się w Kalendarzu Roku Szkolnego.
- ▶ Ustępujący Przewodniczący RSU **ogłasza termin wyborów wg własnego uznania** – Regulamin SU nie nakłada na przewodniczącym żadnego obowiązku konsultowania dnia wyborów z innymi organami – jednak jest to zalecane.
- ▶ Warto, przy ogłaszaniu terminu wyborów, upewnić się, czy pomiędzy dniem podpisania obwieszczenia a dniem Szkolnych Wyborów Przewodniczącego **jest wystarczający dystans czasowy** do realizacji wszystkich czynności wyborczych. Dobrym rozwiązaniem jest załączenie do Obwieszczenia Kalendarza wyborczego – ułatwia to kandydatom realizację ich biernego prawa wyborczego.

Pamiętając o przyświecającej każdej władzy zasadzie transparentności, warto obwieszczenie umieścić w kilku widocznych miejscach w wersji papierowej – np. na tablicy ogłoszeń, w bufecie; w miejscach często uczęszczanych przez uczniów. Warto skan dokumentu opublikować na szkolnym profilu na Facebooku i w innych mediach społecznościowych – w ramach możliwości.

Załącznik 1. – Obwieszczenie w sprawie wyznaczenia terminu Szkolnych Wyborów Przewodniczącego

Rada Samorządu Uczniowskiego
I Liceum Ogólnokształcącego
im. Stanisława Dubois w Koszalinie

Koszalin, 12 października 2018 r.

Obwieszczenie w sprawie wyznaczenia terminu Szkolnych Wyborów Przewodniczącego

Na podstawie art. 18. ust. 4. Regulaminu Samorządu Uczniowskiego I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Dubois w Koszalinie obwieszcza się, co następuje:

- § 1. Wyznacza się termin Szkolnych Wyborów Przewodniczącego, o których mowa w art. 15. Regulaminu Samorządu Uczniowskiego I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Dubois w Koszalinie, na piątek, 16 listopada 2018 roku.
- § 2. Dni, w których upływają terminy wykonania czynności wyborczych, określa kalendarz wyborczy stanowiący załącznik do obwieszczenia.

Dawid Jasiewicz
Przewodniczący RSU

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie
ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Strona 1 z 2

Załącznik 2. – Kalendarz wyborczy

Rada Samorządu Uczniowskiego
I Liceum Ogólnokształcącego
im. Stanisława Dubois w Koszalinie

Załącznik do *Obwieszczenia*
w sprawie wyznaczenia terminu
Szkolnych Wyborów Przewodniczącego

Kalendarz wyborczy

Termin wykonywania czynności wyborczej	Treść czynności wyborczej
do dnia 19 października 2018 r.	- ustalenie przez Radę Samorządu Uczniowskiego składu Szkolnej Komisji Wyborczej.
do dnia 26 października 2018 r.	- zatwierdzenie przez Dyrektora Szkoły i Opiekunów Rady Samorządu Uczniowskiego składu Szkolnej Komisji Wyborczej.
do dnia 2 listopada 2018 r.	- zgłaszanie do Opiekuna Rady Samorządu Uczniowskiego kandydatur w Wyborach na Przewodniczącego. - dostarczenie Opiekunowi Rady Samorządu Uczniowskiego wymaganych dokumentów: a) pisemnego poparcia wychowawcy klasy, b) listy poparcia 50 uczniów, c) programu wyborczego, d) programu kampanii.
do dnia 14 listopada 2018 r.	- organizacja szkolnej debaty wyborczej.
w dniu 16 listopada 2018 r. godz. 9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	- głosowanie.
w dniu 16 listopada 2018 r. godz. 13 ⁰⁰	- zakończenie kampanii wyborczej.
w dniu 16 listopada 2018 r.	- ogłoszenie wyników wyborów.

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie
ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Strona 2 z 2

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie
ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Procedura ustanowienia składu Szkolnej Komisji Wyborczej i wyboru jej przewodniczącego

Szkolna Komisja Wyborcza składa się z 6 członków – uczniów I Liceum Ogólnokształcącego. Wybór jej członków jest wyłączną kompetencją Rady Samorządu Uczniowskiego, jednak skład przez nią wybrany musi być zatwierdzony przez Opiekuna RSU i Dyrektora I LO. Ustalenia te zawiera w sobie art. 16 ust. 2 regulaminu:

„Skład Komisji ustala Rada niezwłocznie po zarządzeniu przez Przewodniczącego terminu wyborów, po czym zostaje on zatwierdzony przez Opiekunów oraz Dyrektora I LO”.

O ile dość ogólnym sformułowaniem jest słowo „niezwłocznie (po zarządzeniu (...) terminu wyborów)”, tak należy pamiętać, że ustępujący przewodniczący musi dopełniać swoich obowiązków nałożonych przez Regulamin SU tak, by wszystkie aspekty – terminy związane z procedurami wyborczymi, mogły odbyć się z przewidzianymi przez przepisy odstępami czasowymi.

Ważne: Do czasu powołania przez gospodarzy Szkolnej Komisji Wyborczej kandydaci na przewodniczącego nie mogą przekazywać Opiekunowi RSU dokumentów wymaganych do zgłoszenia chęci uczestnictwa w wyborach w trybie biernym – bowiem to członkowie komisji wydają zgodę na rozpoczęcie kampanii wyborczej (art. 19 ust. 3 Regulaminu SU):

„Szkolna Komisja Wyborcza w terminie 3 dni od zawiadomienia o woli kandydowania analizuje dokumenty opisane w ust. 2., weryfikując ich autentyczność i badając zgodność programu wyborczego z prawem, po czym wydaje zgodę na rozpoczęcie kampanii wyborczej”.

Rada Samorządu Uczniowskiego przegłosowuje skład Szkolnej Komisji Wyborczej zgodnie z przyjętą przez siebie formułą – gospodarze mogą głosować blokowo (tzn. na wszystkich kandydatów w jednym głosowaniu) lub pojedynczo – na poszczególnych członków. Ta możliwość wynika z braku precyzyjnie określonych zasad wyboru. Regulamin mówi jedynie o „ustaleniu” przez RSU składu komisji.

Sześcioosobowa komisja **wybiera spośród własnego grona przewodniczącego**. Regulamin nie nakłada na niego żadnych dodatkowych kompetencji, jednak – poruszając się w nomenklaturze pozaregulaminowej, wynikającej z obyczaju i ogólnie przyjętych norm – będzie on reprezentował komisję przed Dyrektorem I LO i innymi organami w ramach realizowanych przez Komisję zadań.

Członkowie komisji powinni wybrać swojego przewodniczącego na pierwszym posiedzeniu Szkolnej Komisji Wyborczej. Trybu wyboru Regulamin SU nie określa.

Kompetencje i zadania Szkolnej Komisji Wyborczej

Szkolna Komisja Wyborcza odpowiada za ogół zadań dotyczących przygotowania i przeprowadzenia Szkolnych Wyborów Przewodniczącego, a także ogłoszenia ich wyników. Jej członkowie czuwają nad prawidłowym przebiegiem wyborów.

W poniższej tabeli zebraliśmy wszystkie zadania komisji przewidzianej przez Regulamin SU:

Lp.	Kompetencja	Podstawa prawna	Treść przepisu uprawniającego
1.	Przeprowadzenie Szkolnych Wyborów Przewodniczącego	Art. 16 ust. 3	Komisja jest odpowiedzialna za przeprowadzenie wyborów (...).
2.	Ogłoszenie wyników wyborów nie później niż dzień po ich odbyciu	Art. 16 ust. 3	Komisja jest odpowiedzialna za (...) ogłoszenie wyników głosowania nie później niż dzień po ich odbyciu.
3.	Przygotowanie kart do głosowania	Art. 16 ust. 4	Komisja jest odpowiedzialna za przygotowanie kart do głosowania.
4.	Analiza dokumentów dostarczonych przez kandydata w wyborach, weryfikacja ich autentyczności. Badanie zgodności programu wyborczego z prawem	Art. 19 ust. 3	Szkolna Komisja Wyborcza w terminie 3 dni od zawiadomienia o woli kandydowania analizuje dokumenty (...) weryfikując ich autentyczność i badając zgodność programu wyborczego z prawem, po czym wydaje zgodę na rozpoczęcie kampanii wyborczej.

Lp.	Kompetencja	Podstawa prawna	Treść przepisu uprawniającego
5.	Organizacja Debaty przedwyborczej	Art. 22 ust. 2	W czasie kampanii umożliwia się wzięcie udziału kandydatom oraz wyborcom w ogólnodostępnej debacie między kandydatami, odbywającej się na zasadach równości i sprawiedliwości, którą organizuje Szkolna Komisja Wyborcza.
6.	Organizacja miejsca do oddania głosu	Art. 23	Szolna Komisja Wyborcza zobowiązana jest zapewnić wyborcom miejsce do oddania głosu zgodnie z zasadą tajności głosowania.

Zadaniem Szkolnej Komisji Wyborczej, wprost nie wynikającym z zapisów regulaminu, jest wydawanie decyzji dot. kompetencji zawartej w powyższej tabeli pod numerem 4. Przepis mówi o „wydaniu zgody na rozpoczęcie kampanii wyborczej” – logicznym wydaje się, że ów zgoda musi mieć formę dokumentu; decyzji.

Szolna Komisja Wyborcza, naszym (autorów tej publikacji) zdaniem ma prawo do wydawania innych aktów wewnętrznych, jak np. protokół z przeprowadzonych wyborów etc. Ma ona także kompetencję do rozstrzygania wszelkich wątpliwości w drodze uchwał (co nie wprost wynika z art. 16 ust 5 mówiącym o „czuwaniu nad prawidłowym przebiegiem wyborów). Uchwały te mogłyby niejako rozszerzać zasady wyborcze zawarte w Regulaminie.

Nadal pamiętając o nadrzędnej zasadzie transparentności, komisja winna przygotowywać materiały dla kandydatów, o których mowa w art. 19 ust. 2 – gotowe wzory dokumentów zapobiegłyby błędom proceduralnym przy składaniu dokumentów.

Ważne: W przypadku chęci opracowywania przez komisję materiałów dla kandydatów, muszą być one dostępne dla wszystkich na takich samych zasadach.

Zasada apolityczności członków Szkolnej Komisji Wyborczej

Niezwykle ważną dla budowy i utrzymania zaufania dla działań Szkolnej Komisji Wyborczej jest apolityczność jej członków. O zasadzie neutralności wyborczej mówi art. 27 ust 1 regulaminu:

„Wybory uznaje się za nieważne, jeśli któryś z członków komisji złamie zasadę neutralności wyborczej (...)”.

Neutralność wyborcza oznacza zakaz wyrażania publicznego poparcia i wspierania działań kampanijnych jakiegokolwiek kandydata. Członków komisji powinno cechować całkowite nieangażowanie się w kampanię wyborczą, poza działaniami *stricte opisanymi w temacie „Kompetencje i zadania Szkolnej Komisji Wyborczej”*.

Zalecamy członkom Szkolnej Komisji Wyborczej niepodpisywanie się pod listami poparcia jakiegokolwiek kandydata. Może to sugerować stronniczość i ewentualne późniejsze dywagacje.

Terenowa Komisja Wyborcza

Wydarzenia sprzed lat zobligowały Radę Samorządu Uczniowskiego do zamieszczenia w nowym regulaminie przepisu dot. możliwości powołania Terenowej Komisji Wyborczej. Rozwiązanie to umożliwia uczniom będącym w dniu głosowania np. na wycieczce czy wymianie językowej oddanie głosów w Szkolnych Wyborach Przewodniczącego. Wszystkie aspekty dot. tego zagadnienia ustala art. 17, który brzmi:

- „1. Istnieje możliwość powołania Terenowej Komisji Wyborczej, jeżeli w dniu wyborów lub referendum co najmniej jedna klasa lub grupa realizuje program poza szkołą.
2. Terenowa Komisja Wyborcza składa się z 3 członków wybranych spośród uczniów, o których mowa w ust. 1.
3. Nad pracami Terenowej Komisji Wyborczej czuwają opiekunowie wycieczki, którzy po zakończeniu głosowania są zobowiązani niezwłocznie przekazać

Dyrektorowi I LO wyniki głosowania z obszaru objętego działaniem Terenowej Komisji Wyborczej”.

Rzeczą oczywistą, nie wynikającą wprost z zapisów Regulaminu SU jest fakt, że decyzję o powołaniu Terenowej Komisji Wyborczej wydaje Szkolna Komisja Wyborcza, która odpowiada (na podstawie art. 15 ust. 2 regulaminu) za organizację wyborów.

Nie budzi także wątpliwości fakt, że Szkolna Komisja Wyborcza, w wyniknięciu takiej potrzeby, winna opracować szczegółowe wytyczne, dopełniające przepisy zacytowanego powyżej artykułu 17. Rozszerzenie interpretacji ustępów powinno obejmować sposób wyboru członków Terenowej Komisji Wyborczej, zachowanie zasad oddawania głosów i wszystkich pozostałych aspektów niezbędnych do prawidłowego przebiegu wyborów poza szkołą.

Zasady ordynacji wyborczej

Zasady wyboru Przewodniczącego Rady Samorządu Uczniowskiego są czteroprzymiotnikowe.

Przewodniczący RSU I LO wybierany jest w wyborach:

- ▶ powszechnych – udział w głosowaniu mogą wziąć wszyscy uczniowie I LO,
- ▶ równych – każdy uczeń dysponuje jednym głosem,
- ▶ bezpośrednich – uczniowie osobiście dokonują wyboru,
- ▶ tajnych – uczniom zagwarantowana jest anonimowość.

„Przewodniczący Samorządu Uczniowskiego wybierany jest w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i odbywających się w głosowaniu tajnym”.

- Art. 18 ust 1 Regulaminu SU

W Szkolnych Wyborach Przewodniczącego kandydować mogą – zgodnie z art. 18 ust. 3 - wszyscy uczniowie każdej z klas z wyłączeniem maturalnych, posiadający czynne prawo wyborcze. Upraszczając – każdy uczeń I LO klasy I, II lub III (po wejściu w życie reformy wprowadzającej czteroletnie licea), po spełnieniu innych wymagań opisanych w Regulaminie SU – więcej dowiesz się w temacie pt. „Procedura zgłaszania kandydatur na Przewodniczącego Rady”.

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Regulamin SU z października 2018 roku przewiduje **jedną turę głosowania**. Zgodnie z jego konkluzjami, zwycięzcą wyborów zostaje kandydat, który otrzyma największą liczbę głosów przy minimalnej frekwencji wynoszącej 50% zastrzegając, że 30% głosów musi być uznanych za ważne (art. 18 ust. 5).

Przykład:

Do I LO uczęszcza 500 uczniów. W wyborach wystartowało 5 kandydatów: „A”, „B”, „C”, „D”, „E”. Swój głos oddało 340 spośród 500 wszystkich uprawnionych do głosowania.

Po przeprowadzeniu głosowania okazało się, że:

- „A” zdobył	- „B” – 100,	- „D” – 25,
150 głosów,	- „C” – 35,	- „E” – 10.

20 głosów Szkolna Komisja Wyborcza uznała za nieważne.

- ▶ Frekwencja powinna wynieść 50%, zatem przy pięciuset osobowej społeczności uczniowskiej, wynosi ona 250 osób. Wymóg ten został zatem spełniony, bowiem swój głos oddało 340 uczniów – o 90 więcej niż minimalny próg frekwencyjny.
- ▶ Głosów ważnych (spośród wszystkich oddanych) powinno być co najmniej 30% - 102 głosy spośród 340 oddanych muszą być ważne. I zgodnie z naszym przykładem są – za nieważne komisja uznała raptem 20.
- ▶ Kandydat „A” uzyskał największą ilość głosów – tym samym został wybrany Przewodniczącym Rady Samorządu Uczniowskiego.

Można zatem stwierdzić, że ordynacja w wyborach na przewodniczącego ma charakter **większościowy**.

Procedura zgłaszania kandydatur na Przewodniczącego Rady

W procesie zgłaszania kandydatur w Szkolnych Wyborach Przewodniczącego niebagatelną rolę mają Opiekunowie RSU. To bowiem oni przyjmują zawiadomienia od kandydatów dot. woli kandydowania.

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Warto przy tej okazji zwrócić uwagę na terminy – kandydaci (uczniowie klas I, II i III w czteroletnim liceum) przekazują wymagane Regulaminem SU dokumenty do 14 dnia przed dniem głosowania wyznaczonych przez ustępującego przewodniczącego w drodze obwieszczenia.

„Kandydaci na stanowisko Przewodniczącego Rady zawiadamiają Opiekuna Samorządu o woli kandydowania do 14 dnia przed dniem wyborów”.

– art. 19 ust. 1

Kandydaci w Szkolnych Wyborach Przewodniczącego – na podstawie art. 19 ust. 2 – przekładają na ręce Opiekuna Rady:

- ▶ pisemne poparcie wychowawcy,
- ▶ listę poparcia 50 uczniów I LO,
- ▶ założenia programu wyborczego i opis metod prowadzenia kampanii wyborczej.

Kolejnym pozaregulaminowym aspektem, na który zwracają uwagę autorzy publikacji, to możliwość podjęcia przez Szkolną Komisję Wyborczą decyzji o wymogu złożeniu wyżej wymienionych dokumentów na formularzach stworzonych przez komisję – miałyby to na celu zapewnienie prawidłowego przebiegu wyboru, a szerzej rozumiejąc, całego procesu wyborczego trwającego od czasu ogłoszenia terminy wyboru.

Szkolna Komisja Wyborcza w przeciągu 3 dni od zawiadomienia o woli kandydowania, po analizie i weryfikacji autentyczności złożonych Opiekunowi dokumentów, wydaje zgodę – w drodze stosownego pisma – na rozpoczęcie kampanii wyborczej. Regulamin nie przewiduje co prawda możliwości nie wydania takiej zgody, jednak – co wynikałoby z obowiązku weryfikacji wiarygodności aktów o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt. 1-3 – może poprosić o uzupełnienie dokumentacji o brakujące informacje.

Po wydaniu na piśmie zgody na rozpoczęcie kampanii wyborczej – kandydat jest już pełnoprawną w świetle przepisów Regulaminu SU osobą ubiegającą się o urząd Przewodniczącego RSU.

Kampania wyborcza

Kampania to szereg zorganizowanych działań nastawionych na osiągnięcie wyznaczonego celu. W przypadku kampanii wyborczej – jest to wygrana w wyborach.

W Szkolnych Wyborach Przewodniczącego kandydaci ubiegający się o ten urząd prowadzą agitację od otrzymania zgody od Szkolnej Komisji Wyborczej w trybie art. 19 ust. 3, o której mowa w poprzednim temacie. Swoistym nowum jest **rezygnacja przez Radę Samorządu Uczniowskiego z ciszy wyborczej** i – zgodnie z art. 22 ust. 3, trwa ona do czasu zakończenia wyborów, tzn. głosowania.

Art. 22

1. Kandydaci w okresie trwania kampanii przedstawiają program wyborczy.
2. W czasie kampanii umożliwia się wzięcie udziału kandydatom oraz wyborcom w ogólnodostępnej debacie między kandydatami, odbywającej się na zasadach równości i sprawiedliwości, którą organizuje Szkolna Komisja Wyborcza.
3. Kampania wyborcza trwa do chwili zakończenia wyborów.
4. Zakazuje się prowadzenia agitacji wyborczej w dniu wyborów, w bezpośredniej bliskości miejsca oddawania głosów.
5. Po wyborach kandydaci w przeciągu jednego dnia od zakończenia wyborów są zobowiązani do niezwłocznego usunięcia z przestrzeni szkolnej swoich materiałów wyborczych.

- fragment Regulaminu SU określający zasady prowadzenia przez kandydatów kampanii wyborczej

Do kwestii technicznych, jednak niezwykle ważnych, należy rozszerzenie przez komisję wyborczą zapisu ustępu 1. Przedstawianie programu wyborczego odbywa się bowiem najczęściej za pomocą plakatów wyborczych usytuowanych w różnych miejscach szkoły. Przepisy I LO nakazują oznakowanie wszystkich afiszy widniejących w przestrzeni publicznej specjalnym kodem do pozyskania w sekretariacie. Komisja ma zatem obowiązek poinformowania o tym fakcie wszystkich kandydatów w drodze – co proponujemy – uchwały.

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Ustęp 2 powyższego artykułu nakłada obowiązek – wpisując w litery prawa wieloletnią tradycję naszej szkoły – na Szkolną Komisję Wyborczą organizacji przedwyborczej debaty na określonych zasadach, o których mowa w przepisie. Więcej dowiesz się w następnym temacie publikacji.

Zakaz prowadzenia agitacji wyborczej w dniu wyborów odnosi się stricte do bezpośredniej bliskości miejsca oddawania głosów. W związku z tym na Szkolnej Komisji Wyborczej ciąży obowiązek jasnego wyznaczenia granic lokalu wyborczego, by kwestia ta nie budziła wątpliwości.

Debata przedwyborcza

Utarta wieloletnią tradycją I Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Dubois w Koszalinie debata przedwyborcza jest ważnym punktem corocznych wyborów wyłaniającego Przewodniczącego Rady Samorządu Uczniowskiego. Niezwykle ważne jest zatem, by była ona zorganizowana profesjonalnie i na podstawowych zasadach: równości i ogólnej dostępności.

Proponujemy w punktach kilka rad, które każda komisja powinna rozpatrzyć przed rozpoczęciem zabiegów organizacyjnych:

- ▶ **Miejsce spotkania kandydatów.** Z pewnością najlepszym pomieszczeniem do tego – wystarczająco dużym i reprezentatywnym – będzie szkolna aula.
- ▶ **Czas debaty.** W latach ubiegłych rozmowy kandydatów odbywały się na **specjalnie wydłużonej przerwie** trwającej nawet do 50 minut.
- ▶ **Przygotowanie formuły debaty.** Warto odbyć szereg spotkań roboczych, w których udział wezmą członkowie komisji oraz wszyscy kandydaci. Uda się dzięki temu wypracować konsensus dot. przebiegu spotkania, będącego dla społeczności uczniowskiej swoistym widowiskiem.
- ▶ **Użycie środków masowego przekazu.** Szkolne media – gazetka, radiowęzeł, a także media społecznościowe oferują szereg rozwiązań technologicznych. Transmisja w internecie, zapis audio debaty, stenogram czy najważniejsze cytaty w „Tytule” – o to także powinni zadbać przedstawiciele organizatorów, czyli komisja wyborcza.

Każdy aspekt debaty jest ważny – prowadzący, pozycja kandydatów (to, czy oni stoją, czy siedzą), proporcja pomiędzy pytaniami prowadzących, wypowiedziami kandydatów a pytaniami publiczności czy nawet sceneria i kolorystyka dekoracji. Debata to spore wyzwanie organizacyjne, które nie powinno być bagatelizowane, gdyż jest to decydujący nierzadko o wynikach wyborów punkt kampanii.

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Rozdział II

Wprowadzenie

Głosowanie w Szkolnych Wyborach Przewodniczącego trwa jeden dzień, podczas którego w I LO odbywają się zajęcia lekcyjne – ten wymóg nakłada na ustępującym przewodniczącym przepis kształtujący sposób ogłoszenia przez niego terminu wyborów.

Godziny przeprowadzenia wyborów powinny uwzględniać czas, gdy wszyscy uczniowie przebywają w szkole. Głosowanie nie powinno ograniczać się jedynie do przerw – członkowie społeczności uczniowskiej przebywający na tzw. „okienkach” mogliby mieć chęć oddania swojego głosu w trakcie lekcji.

W tej części przedstawimy nasze postrzeżenia dot. dnia głosowania.

Organizacja lokalu wyborczego

Szkolna Komisja Wyborcza zapisami regulaminowymi jest obowiązana do przygotowania wyborcom miejsca do oddania głosu zgodnie z zasadą tajności głosowania. Z innych przepisów wynika także, że miejsce to musi być pozbawione jakichkolwiek elementów kampanijnych. (odpowiednio: art. 23 i art. 22 ust. 4).

Art. 22

4. Zakazuje się prowadzenia agitacji wyborczej w dniu wyborów, w bezpośredniej bliskości miejsca oddawania głosów.

Art. 23

Szkolna Komisja Wyborcza zobowiązana jest zapewnić wyborcom miejsce do oddania głosu zgodnie z zasadą tajności głosowania.

Godnym i ogólnie dostępnym miejscem, w którym zazwyczaj przeprowadzane są głosowania to hol przy głównym wejściu do szkoły od strony ul. Komisji Edukacji Narodowej. W obliczu przepisów rezygnujących z ciszy wyborczej, Szkolna Komisja Wyborcza ma obowiązek klarowne wyznaczenie granic strefy wolnej od agitacji wyborczej – może to czynić za pomocą komunikatów zamieszczonych na kartkach, które byłyby rozwieszane na granicach czy też w inny, uznany przez siebie za odpowiedni sposób.

Lokal wyborczy powinien mieć stół, przy którym odbywałoby się wydawanie kart, stoliki z krzesłami umożliwiające namysł i godne naniesienie głosu oraz zamkniętą urnę do przyjmowania uzupełnionych kart.

Procedura wydawania kart do głosowania

Nadal mając w pamięci naczelną zasadę przyświecającą autorom tejże publikacji – jaką jest transparentność – proponujemy następującą procedurę wydawania kart do głosowania:

- ▶ **Potwierdzenie tożsamości** głosującego poprzez sprawdzenie jego legitymacji uczniowskiej.

Rada Samorządu Uczniowskiego i LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

- ▶ **Oznaczenie** na liście, zawierającej imię i nazwisko, klasę oraz numer legitymacji uczniów, **faktu wydania karty do głosowania**.
- ▶ **Wydanie karty do głosowania** z jednoczesnym poleceniem złożenia podpisu na drugiej, tożsamej liście.

Wyżej zaproponowane rozwiązanie uniemożliwi złamanie zasady równości głosowania.

Sześćoosobowa komisja wyborcza przy osiemnastu oddziałach klasowych jest gwarantem sprawności przy tej procedurze – na jednego członka będą przypadały bowiem 3 klasy, ok. 60 uczniów.

Sama karta musi (w oparciu o art. 24) zawierać listę kandydatów w Szkolnych Wyborach Przewodniczącego w kolejności alfabetycznej i instrukcję oddania głosu. Każda z nich powinna być także opatrzona pieczęcią szkoły w celu możliwości weryfikacji jej autentyczności.

Ważność oddanego głosu

Definicję ważnego głosu oddanego w Szkolnych Wyborach Przewodniczącego definiuje kompleksowo **art. 25 Regulaminu SU**:

1. Głos ważny rozumie się poprzez zapisany znak „X” w kratce obok wariantu odpowiedzi na pytanie referendalne lub imienia i nazwiska kandydata.
2. Dopisanie odpowiedzi lub kandydatów na karcie powoduje nieważność oddanego głosu.
3. W przypadku zapisania znaku „X” w kratce na karcie do głosowania w wyborach przy więcej niż jednym kandydacie głos uznaje się za nieważny.
4. Za głos nieważny uważa się także kartę, na której wyborca nie postawił znaku „X” lub karta została sfalszowana bądź uszkodzona.

Osoba z czynnym głosem wyborczym, chcąc prawidłowo oddać swój głos, powinna zatem obok tylko jednego imienia i nazwiska kandydata, w kratce do tego przeznaczonej, nanieść znak „X” rozumiany jako przecinające się dwie ukośne linie.

Regulamin nie przewiduje jakiegokolwiek możliwości zmiany głosu – np. w przypadku pomyłki.

Stwierdzenie ważności wyborów

Po przeliczeniu przez Szkolną Komisję Wyborczą, w obecności Opiekuna RSU, wyniki jako pierwszy – jeszcze przed opublikowaniem ich do wiadomości publicznej – powinien poznać Dyrektor I LO. To on, na wniosek Opiekuna, który obserwuje przebieg liczenia głosów od czasu otwarcia urny, stwierdza ważność wyborów. Operacja ta nie powinna odbywać się dłużej niż maksymalnie kilka godzin.

Sposób publikacji wyników Szkolnych Wyborów Przewodniczącego

Ogłoszenie wyników Szkolnych Wyborów Przewodniczącego nie może odbyć się później niż dzień po ich przeprowadzeniu (art. 16 ust 3 regulaminu).

Sposób ich ogłoszenia może być różny – za pomocą protokołu przesłanego do wiadomości publicznej lub specjalnie zwołanej konferencji Szkolnej Komisji Wyborczej, podczas której odbędzie się uroczyste odczytanie konkluzji z pracy komisji.

Rozdział III

Usuwanie materiałów wyborczych ze sfery publicznej

Kandydaci mają obowiązek dzień po ogłoszeniu wyników wyborów usunąć wszystkie materiały wyborcze z przestrzeni publicznej.

„Po wyborach kandydaci w przeciągu jednego dnia od zakończenia wyborów są zobowiązani do niezwłocznego usunięcia z przestrzeni szkolnej swoich materiałów wyborczych”.

- Art. 22 ust. 5

Okres od ogłoszenia wyników wyborów do objęcia funkcji

W dniu ogłoszenia wyników Szkolnych Wyborów Przewodniczącego Rady Samorządu Uczniowskiego nowowybrany przewodniczący powinien w sposób uroczysty otrzymać z rąk Przewodniczącego Szkolnej Komisji Wyborczej protokołu z przeprowadzonego głosowania – byłoby to pięknym gestem kurtuazyjnym.

Do czasu wręczenia przez Dyrektora I LO aktu wyboru na Przewodniczącego RSU nowowybrany przewodniczący jest „elektem” – w konsekwencji czego nie przysługują mu jeszcze żadne kompetencje Przewodniczącego, którym wciąż jest ustępujący wybrany rok temu.

Dzień rozpoczęcia kadencji nowego lidera Rady jest zatem zależny od Dyrektora I LO, który ma 14 dni od dnia przeprowadzenia wyborów na wręczenie wspomnianego aktu. Wtedy wówczas kończy się kadencja dotychczasowego przewodniczącego.

Art. 30

1. Nowowybrany Przewodniczący Rady, do czasu objęcia swoich obowiązków, nosi miano „elekta”.
2. Przewodniczącemu-elektowi nie przysługują żadne prawa przysługujące Przewodniczącemu.

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

3. Ustępujący Przewodniczący jest zobowiązany pomóc elektowi w sprawnym przejęciu obowiązków.

4. Kadencja Przewodniczącego rozpoczyna się w dniu wręczenia przez Dyrektora I LO aktu wyboru na Przewodniczącego z uwzględnieniem, że nie może się to odbyć później niż 14 dni od dnia przeprowadzonych wyborów.

Zakończenie

Opracowana przez nas publikacja ma charakter jedynie publicystyczny – nie jest ona, jak już nadmienialiśmy, wiążącym aktem prawnym Rady Samorządu Uczniowskiego. Może ona stanowić swoiste kompendium interpretacyjne dla pracujących przy wyborach komisji wyborczych.

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois

Rada Samorządu Uczniowskiego I LO im. St. Dubois w Koszalinie

ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, 75-070 Koszalin | tel. 94 342 38 29
rsu@liceumdubois.pl | www.liceumdubois.pl | www.facebook.com/RSUDubois